

Copyright foto

Eerste zes dagen na werpen blijft zeug in poliklinisch kraamhok

Luxe kraamhok met alles er op en aan

Het oogt prachtig op papier. Eerst in een superluxe kraamhok dat van alle gemakken is voorzien. Daarna kan de zeug met biggen eenvoudig door een deurtje naar het opfokhok met vrije rondloop. Koen Wouters is de eerste varkenshouder met dit systeem. Zijn collega's vinden het slim, maar zijn nog afwachtend.

Menig varkenshouder kwam op 11 januari met een hoofd vol vragen naar de open dag van Koen en Charlotte Wouters in Bergeijk. Het echtpaar opende een nieuwe kraamstal en twee gerenoveerde dragende zeugenstallen. Tot zover niets bijzonders. Alleen de 180 kraamstallen bestaan voor de helft uit poliklinische kraamhokken waar de zeug tot zes dagen na het werpen blijft. Na deze tijd gaan de dieren door een apart deurtje in de muur van het kraamhok naar het zoogopfokhok. Hier kunnen de zeug en haar biggen de rest van de kraamperiode vrij rondlopen. Wouters is de eerste varkenshouder die met dit systeem gaat werken. Hoe het in de praktijk zal gaan, was voer voor discussie bij de aanwezige varkenshouders.

Uitgekiend systeem

De poliklinische kraamhokken zijn van alle gemakken voorzien: beweegbare vloeren voor het tegengaan van doodliggers, beide lange zijdes van het hok hebben een biggenest met vloerverwarming met daarboven lange doorzichtige kappen voor behoud van warmte en de vier hoeken in het hok zijn rond gemaakt, zodat pasgeboren biggen niet in een hoek kunnen gaan kou kleumen. Tot slot worden alle kraamzeugen volledig automatisch gevoerd met de computergestuurde droogvoerinstallatie (CDI). Het opvallendst zijn de witte muurdeurtjes in elk kraamhok. Ongeveer een week na het werpen verlaat de zeug het luxe kraamhok en gaat onder begeleiding door het deurtje naar de andere afdeling. Aan de andere zijde van de muur zijn de zoogopfokhokken. Hier lopen de zeug en biggen vrij rond. Een uitgekiend systeem dat door Wouters zelf is bedacht. „Door mijn schoonvader”, corrigeert Koen Wouters. „We hadden allerlei wilde plannen hoe we zeugen via ingewikkelde methodes konden verplaatsen en toen zei mijn schoonvader: je moet gewoon in elk kraamhok een deur in de muur maken waar de zeug doorheen kan. Dat noemen ze nou boerenverstand”, lacht hij.

Compenseren van kosten

„Dit is een totaalpakket van hoe ik het ideale kraamhok voor een jonge big zie”, legt Wouters uit. „Ik wil dat een pasgeboren big zo snel mogelijk warmte en biest krijgt.” Inspiratie heeft hij opgedaan als één van de veertien zeughouders die deelnamen aan het netwerk 'Wat liggen ze er mooi bij'. Bij dit project werd het huidige kraamhok kritisch onder de loep genomen. Het vernieuwende Pro Dromi kraamhok van Vereijken Hooijer is

hier uitgerold. Toch vindt hij dit geen ideaal kraamhok voor pasgeboren biggen. „Ik wilde een luxer kraamhok met meer voorzieningen.” Van de dure beweegbare vloeren verwacht hij het meest, van de goedkope afgeronde hoeken het minst. De Brabander schat dat zijn poliklinische kraamhokken al gauw 500 euro per stuk meer dan een traditioneel kraamhok kosten. Veel van de extra gemakken zijn alleen nodig in de eerste levensdagen van de big. Het zou zonde zijn om de zeugen de hele kraamperiode in de dure hokken te laten, dacht Wouters. Voor compenseren van de kosten heeft hij een heel sober en eenvoudig zoogopfokhok opgezet. De laatste twee weken van de kraamperiode lopen de zeug en biggen hier vrij rond. Het zijn hokken van 1,90 breed en 2,70 meter lang met alleen een voerbak en afgeschermd biggenest. Beugels aan de zijanten moeten het doodliggen tegengaan.

Geen meerprijs

Wie denkt dat Wouters door meer dierenwelzijn een meerprijs voor zijn biggen ontvangt, heeft het mis. „Ik ben niet marktgevraagd te werk gegaan. Er moet gewoon worden gedraaid. Ik moet gezonde biggen afleveren die ik in het reguliere kanaal ga afzetten.” De huidige opzet moet zich volgens hem bewijzen met de standaard opbrengstprijzen. „Als ik van een structureel hogere opbrengstprijzen was uitgegaan, moet ik die gaan halen om winst te maken. Dat vind ik onverantwoord.” Wel heeft hij als streven dat als zijn systeem goed loopt dat hij dan op zoek gaat naar partijen die extra willen betalen voor zijn biggen. Of er animo voor is durft hij nog niet te zeggen. Wel is het hem al tegengevallen om een voorloper te zijn. „De commissie Van Doorn stelt dat al het vlees in 2020 duurzaam moet zijn geproduceerd. Iedereen staat klappend lang de zijlijn om dit aan te moedigen. In de praktijk valt het tegen om plannen zoals die van mij te financieren. Banken willen zekerheid. Begrijpelijk, maar als zij vernieuwende stallen niet mogelijk maken, kan de boer niets. Ik ben blij dat er een bank is die mij wilde financieren, de anderen wilden niet.”

Afvoer speenbiggen

Van de vier aangeschoven varkenshouders die op de open dag het bedrijf hebben verkend, vraagt varkenshouder Ad van de Pas uit Bergeijk zich af waar Wouters zijn speenbiggen afzet. Hij heeft geen stal gezien voor gespeende biggen. „Mijn grootste angst is de constante druk dat de biggen weg moeten ▶

De deelnemers

Copyright foto

Koen Wouters

Twee vermeerderingsbedrijven met in totaal 1.282 zeugen.

„Dit is een totaalpakket van hoe ik het ideale kraamhok voor een jonge big zie.”

Sjef van Nieuwelaar

Vermeerderingsbedrijf met 530 zeugen in Roosendaal.

„Ik wil eerst afwachten of het systeem werkt. Dan kijk ik of ik het wil.”

Gerard Peters

Vermeerderingsbedrijf met 600 zeugen in Reusel.

„Verbouwen valt altijd tegen. Je komt zaken tegen waar je niet op rekent.”

Ad van de Pas

Gesloten subfokbedrijf met 300 zeugen in Bergeijk.

„Mijn grote angst was de constante druk dat de speenbiggen weg moeten.”

Mart Klijn

Kernfokbedrijf met 550 zeugen in Waalwijk.

„Ik had een arbeidsintensief bedrijf verwacht, maar het is netjes opgelost.”

Fotoreportage open dag

Op 11 januari verwelkomden Koen en Charlotte honderden belangstellende varkenshouders. Het meest opzienbarende zijn de 180 kraamstallen die voor de helft bestaan uit poliklinische kraamhokken. Zes dagen na het werpen gaan de dieren door een apart deurtje in de muur van het kraamhok naar het zoogopfokhok. Bekijk de fotoreportage op www.pigbusiness.nl

na drie weken, ook als ze niet aan hun gewicht zijn." Wouters geeft aan dat hij op zijn thuislocatie alleen plaats heeft voor dragende zeugen en kraamhokken. De speenbiggen vervoert hij naar zijn locatie in Nederweert. Te lichte biggen zijn daarom geen probleem voor de afzet. „Alleen zeugen op onze thuislocatie zie ik voor een goede diergezondheid als belangrijke plus.”

Veel geautomatiseerd

Bij het lezen van de uitnodiging voor de open dag vroeg varkenshouder Mart Klijn uit Waalwijk zich af of Wouters zijn systeem niet arbeidsintensiever is. „Hij moet meer zeugen verplaatsen en vaker de hokken zuiver spuiten. Ik had verwacht dat hij gigantisch veel werk hiermee kwijt was. Nu ik het zo zie, heeft hij het netjes opgelost.” Wouters verwacht dat hij het werk met de 832 zeugen grotendeels zelf rond kan zetten. Zijn vrouw zal hem op de piekmomenten bijstaan. Ze gaan werken met een tweewekensysteem. Om de arbeidspieken op te vangen, is er zoveel mogelijk geautomatiseerd. CDI in het kraamhok, voerstations bij de dragende zeugen, Date Gate voor berigheidsdetectie en spuitrobot voor het reinigen van de hokken.

Naast spuitrobot heeft de zeugenhoudster van de CDI hoge verwachtingen. „Ik denk dat het gedrag van de zeugen verandert. We voeren met de CDI zonder dosators, waardoor er meer rust in de kraamhokken zal zijn.” De zeugen in de poliklinische kraamhokken wil hij

tweemaal daags voeren. In de zoogopfokken is het plan om ze driemaal daags te voeren. Door meer beweging, kunnen ze meer kilo's opnemen is de gedachte. Als bijkomend voordeel van het opfokhok voorziet hij zeugen met een gezonder beenwerk.

Kopzorgen opgeleverd

De kraamstal met in totaal 180 kraamhokken is geheel nieuw opgetrokken. Dit in tegenstelling tot de twee stallen voor dragende zeugen die zijn gerenoveerd. De varkenshouder uit Bergeijk gaat met voerstations werken. Vijf stabiele groepen van 43 zeugen en een dynamisch groep van 400 zeugen. De renovatie heeft Koen Wouters veel kopzorgen gekost. „Afmetingen die niet kloppen, bestaande mestkelders waar je aan gebonden bent. Vijf weken geleden leek het hier wel een oorlogsveld. Je moet echt gaan puzzelen om het passend te krijgen”, heeft hij ervaren. Varkenshouder Gerard Peters uit Reusel beaamt dit. „Verbouwen valt altijd tegen. Je komt altijd zaken tegen waar je niet op hebt gerekend.”

Afwachtende houding

Alle vier de collega's van Wouters vinden het knap dat hij dit aandurfde. Ze zien potentie in het systeem, maar ze zijn nog gereserveerd. „Eerst afwachten en dan kijk ik wel of ik het zou willen”, reageert Sief van Nieuwelaar uit Roosendaal. „Ik was in Nederland één van de eersten met beweegbare vloeren in het kraamhok. Je moet niet altijd de eerste zijn.”

Peters zou het op dit moment ook nog niet aandurven. „Gezien de hoge investeringen vind ik de risico's nog te groot.” Van de Pas is het met Peters eens. Toch denkt hij dat vrije rondloop van de kraamzeug op den duur standaard wordt. „Ik denk wel dat het in de toekomst deze kant opgaat. Dit kun je niet tegenhouden.”

Wouters zelf denkt dat dit meevalt. „Steeds meer diervriendelijke concepten zullen kraamopfokhokken met vrije rondloop voor de zeug krijgen. Maar ik geloof niet dat dit de standaard wordt.” De jongste van het stel Klijn is zo enthousiast over de kraamhokken dat hij bij nieuwbouw ze nu al serieus zou overwegen. Al houdt hij ook een slag om de arm. „De resultaten moeten wel goed zijn. Daar ben ik benieuwd naar.”

Wouters weet dat zijn nieuwe systeem veel vragen oproept en dat de komende tijd collega's hem met argusogen zullen volgen. Hij wil vooral nu niet te hard van de daken schreeuwen, omdat hij weet dat het systeem zich eerst nog moet bewijzen. Wel heeft hij voor zichzelf een inschatting gemaakt van de resultaten, maar die houdt hij voor zich. „Deze stal is gebouwd met de inzichten van nu. Over drie jaar kan dit weer anders zijn. Natuurlijk hoop ik dit niet, omdat het mij anders weer geld gaat kosten. Toch heb ik gekeken wat mijn risico's zijn en desnoods kan ik de zoogopfokhokken ombouwen.” ■

 Reageren?
r.vanboekel@pigbusiness.nl

Twee zeugenbedrijven

Koen (39) vormt samen met zijn vader Wim (66) Wouters een commanditaire vennootschap (cv). Ze hebben in totaal twee zeugenbedrijven en een locatie voor gespeende biggen. Op de verbouwde thuislocatie in Bergeijk gaat Wouters 832 zeugen houden in een tweewekensysteem. Door de ingebruikname van deze locatie stoot hij twee andere locaties af. In Bergeijk zijn alleen zeugen en kraambiggen aanwezig. De speenbiggen vervoert hij naar zijn andere locatie in Nederweert. In Westerhoven heeft de Brabander nog een vermeerderingsbedrijf met 450 zeugen gepacht. Hier verblijven zowel de zeugen als gespeende biggen. Van zowel Nederweert als Westerhoven levert hij de biggen aan twee vaste vleesvarkenshouders. Koen Wouters verkoopt de biggen zonder tussenhandel direct aan de mesters. De biggen hebben als genetica Topigs 20 x Tempo.

Copyright foto

